

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

UN TRIMESTRE

Dins Espanya: una pesseta.
Fora d'Espanya: dues pessetes.

ADMINISTRACIÓ:

St. Bernat, 6, Pral. 2^a
CIUTAT DE MALLORCA

Administrador: Juan Riutort.

LA AURORA

Surta cada dissapte per donar ventim i altres erbes a nes qui s'ho guany

Com cada any

LA AURORA d'aquesta setmana, com cada any, està tota consagrada a commemorar la Passió i Mort i Resurrecció del Nostre Senyor Jesucrist. Aqueus dies son dies sants per excel·lència, i es bons cristians sempre han malavetjat santificar-los recordant de votament els altíssims, ets inefabilissims Misteris de la Justícia, Misericòrdia, Bondat i Amor infinites de Deu Nostro Senyor, que mos crià, i, vent mos afonats dins es pecat i víctimes de totes ses misèries, ignominies i aprobis que brollen des pecat, se feu homo per redimirnos-ne i dar-nos exemple de vida. Aqueus Misteris idò de sa nostra Redenció, Justificació, Santificació i Glorificació p'és Merits infinitis de Deu Fill fet homo, és lo que commemoram aqueus dies. Commemorem-los amb tota devoció! Això vol, això desitja, això demana LA AURORA a tots es seus lletgídors i amics. A tots aqueis i llavò a ses digníssimes Autoritats Esglesiàstiques, Civils, Militars, Judicials i Administratives, Superiors i Inferiors, de Ciutat i de la Part Forana desitja i envia LA AURORA unes Festes de Pasco Santes i Alegres, i que Deu no nos deix morir que no nos haja perdonats. Amèn!

Passió i mort de Nostre Senyor Jesucrist

¡Oh bon Jesús! permeteu que ab vos fassa un pector passos de pena i d'amor. Per la via de la Creu... de mos pecats, que sabeu, me'n penet ab viu dolor.

Estació I.

Sumis a davant Pilat està Jesús, l'ignorància, sentint l'horrible sentència a mort de creu condannat. Per Barrabás llibertat, i a Jesús mort afrontosa...! sentència tan espantosa... dins cada culpa es conté. ¡I Jesús... encara té, per mi clemència amorosa!

Estació II.

A la creu que està apromtada s'acosta ja el Redemptor, i l'abossa, ple d'amor, come penyora estimada. Damunt l'espal la llagada li hi posa cruel botxi; i ell ab sos ulls dit aquí:

«Animes que'l cel voleu, abraçau la vostra creu, i seguiu darrera mi.

Estació III.

Ja el nou Isaï camina carregat p'el sacrifici i ab gran dolor i desfici cap a la terra s'inclina. Jesús, majestat divina, cau aquí en terra engrumat. ¡Ail la nostra iniquitat declara aquesta caiguda: donem a Jesús ajuda, aixecant-nos del pecat.

Estació IV.

¡Oh carrer de l'amargura! la Mare'l Fill ha trobat horriblement trasmudat en espantosa figura. ¡Ail aquí la Verge pura, per més patir, no se mor, i de Jesús en el cor penetra'l dol de sa Mare; sos ulls se parlen... i aramós ulls no esclaten en plor.

Estació V.

Aquells escribes, tement que muira'l Just p'el camí, desitjan dur-lo a la fi de tota afronta i torment, lloquer un homo avinent. ¡Oh maligna compassió!, i'l bon Cirineu Simó ajuda a portar la creu... Daume, Jesús, si voleu, patr en la vostra passió!

Estació VI.

D'entre la turba cruel surt matrona compassiva, veu tota sanc i saliva la cara mirall del cel; del cap se lleva'l seu vel i aixuga la Faç sagrada, quedant al vel estampada l'imatge del Redemptor... i deix jo, per vil temor, l'honor de Deu eclipsada?

Estació VII.

Estès en terra i retut, davall la creu tan sobrada, aquí segona vegada el Rei del cel es caigut. Sanguinaria multitud el puny per ferlo aixecar. «fills meus qui tornau pecar» (os diu Jesús ab veu muda) ¡Ail de tanta recraiguda ja no puc, no'm puc alsar!

Estació VIII.

Piadoses dones aquí movien plant llàstims i diu Jesús bondiós: «No ploreu sobre de mi; més sobre vosaltres si, i sobre'ls fills que criau...» ¡Jesús, que a tots avisau per fer la nostra ventura, ab llàgrimes d'amargura la nostra vida rentau!

Estació IX.

Del tot la forsa perduda, aquell qui aguanta los cels, atropellat dels cruels, cau en tercera caiguda. Insults i cops són l'ajuda que reb aquil Bon Jesús... ¡Ai mon Deul ja veig confus com vos ma culpa heu portada; dolsa càrrega m'heu dada, i encara jo la refus!

Estació X.

Jesús aquí es despullat de sa túnica sagrada, que a la carn viva aferrada, li arranquin del cos llagat. Blanc anyell sacrificat,

que mut sufriu tal dolor, per vos me despull, Senyor del mal hábit que s'afferra, d'amor als bens de la terra i fins del meu propi amor!

Estació XI.

Jesús s'estén a la creu, dona'ss peus i mans sagrades que enclaven a martellades, son còs desjuntant arreu. I sa Mare tot ho veu, i ho sent son cor delicat... ¡Oh Deu meu crucificat, a mi, que he fet tal horror, enclavaume per amor a la vostra voluntat!

Estació XII.

Jesús escarnit encara, pregant per sos matadors, penjat entre malfactors, opres del dol de sa Mare, deixat de son Etern Pare, consuma'l nou Testament i entrega son esperit... ¡Ah muira aquí'l redimit de pena i amor ardent!

Estació XIII.

Obert el pit generós, mort en creu Jesús estava; més ja aquell còs demandava el bon Jusep animós i ab Nicodemus piadós el depositen plorant en els brassos de Maria... ¡Llagues que ab culpes jo obría, ara vos bes adorant!

Estació XIV.

D'aromes embalsamat, cobert ab llençol blancissim ja'l còs del Martir puríssim dins el sepulcre han posat. Sepulcre nou, mai tacat, obert en la roca dura... dolsa Mare d'amargura, prenju mon cor per sagrar i ab mirra, llosa i suadri, dau-hi a Jesús sepultura.

OFERIMENT

Els passos humils ab que ara els de Jesús he seguits, ab mèrits seus infinitis, vos oferesc, Etern Pare.

Endressau per ells, Senyor, la nostra mortal carrera; dues prest a Vos el qui espera dins el foc abrasador.

Obriu camins de victòria dins els pobles a la Creu. ¡Oh Pare! en Jesús rebeu eterna, infinita glòria.

MIGUEL COSTA LLOBERA.

Jesús dins sa tomba

Sa mort del Bon Jesús és es principi de sa nostra vida i sa seva tomba fonc en cert sentit, diu S. Tomàs, sa causa de sa nostra resurrecció; i com s'anima de Cristo, unida a sa divinitat, tregué des *Si d'Abraham* ses ànimes des justs, morts abans de sa venguda del Messies, es seu còs unit an el Verb i enterrat dins una tomba, donà an es còssos virtut per que un dia resucitin a vida immortal.

Es dia sisè creà Deu s'homo, rei de la terra i es setè descansà; i es dia sisè, en divendres, redimió Deu fet homo s'humanitat pecadora rebent descans es seu còs es dia setè, que el passà tot dins sa tomba de Jusep d'Arimathea,

A ON LA VENEN?

A Manacor: Ca-mestre Antoni Fíe Ferrer, 5.
A Palma: Llibreria d'En Guasp Morey, 6.—Taller d'enquadernacions d'En Francesc Ferrer, Sta. Eulària, 25.—Llibreria de N. Ernest Frau, Brossa.—Llibreria Amengual y Muntaner.

ja que visqué i morí tan pobre, que ni un pam de terra tenia p'es seu càdaver.

Aquesta tomba estava cavada dins sa penya d'un hort que posseïa el noble Jusep ran del Calvari. Jesús havia estesos sos brassos omnipotents a l'abre de la creu per pagar es delictes que cometeren es nostros primers pares allargant es bras a sa fruita penjada de s'abre prohibit; i, per satisfet sa justicia divina ofesa dins s'hort o paradís terrenal, oferí a l'Etern Pare sa seva Passió, comensada dins s'hort de ses olives i acabada dins s'hort de sa tomba.

Era nova aquesta tomba i no hi havien enterrat ningú; així hu dispongué el Senyor, no fos cosa que es jueus diguessen que era un altre es ressuscitat, i per que fos verge sa terra que el rebia com virginal era estat el si puríssim de la seva Mare.

Jusep natural d'una ciutat de sa província de la Judea, anomenada Arimathea o Ruma, i ves de Jeruselem, i Nicodemus, fill d'aquesta ciutat, jovenet doctor de la Llei que havia fet un discurs defensant ab valentia s'innocència de Jesús dins el Sanedri o Tribunal jueu, tots dos de família noble i déxibles armagats del Salvador, amb so permis des President romà Pons Pilat davallaren de la creu es còs de Cristo i l'honraren embalsamant-lo, com ho sollien fer amb sos cadàvers de sa gent molt rica.

Diu l'Evangeli que compraren per valor de cent lliures de mirra i aloe; sa *mirra* és una goma molt olorosa que regalima d'un abre que se fa molt dins l'Aràbia i s'aloë és una planta també molt olorosa que creix sobre tot dins es camps de Palestina o Terra Santa. Rentat amb aigüa es còs del Bon Jesús per netejar-lo de sa sang, l'ungiren o untaren tot amb aquella sustànci, casi líquida, pastosa i molt amarga, composta de mirra i aloe que conservava llarg temps es còssos sensa entrar en corrupció, i llavò l'embolicaren i faxaren de cap a peus amb trinxes d'una tela de lli netíssima, *in sindone munda*, que diu l'Evangeli, tela finíssima que també compraren aquells nobles i compassius personatges, triant-la de sa millor, que se deia *sindon* per esser teixida a la ciutat de Sidon.

La tomba a on posaren es còs del Bon Jesús era casi quadrada ab sa boca feta un tres pals alta de sa terra i a sa part des llevant, d'uns sis pals d'amplaria, uns vuit de llargaria i tan alta que un homo dret dedins, ab sa mà casi no arribava an es patadar.

Plorant de dolor i d'amor i amb s'acompanyament de Maria Santíssima, St. Juan, ses tres Maries i altres piadoses dones, el dugueren a enterrar desde sa pedra de s'unció fins a sa tomba a on l'entraren, posant-lo, com era costum, ab so cap a s'enfront i es peus a sa part de sa boca, tapant ab una gran pedra, taiada apostila i que deixarien ben segura, pedra que més tard es jueus segellaren ab so segell del Sanedri, després d'assegurar-se de que es mort estava dadins i deixant-hi soldats que hi guardassen.

Aquí va estar enterrat el Bon Jesús part des divendres, tot es dissipate i fins sa dematinada del dia següent, que a trenc d'aua sortí triumfant i gloriosíssim travessant sa gran pedra que el cubria, així com passa un raig del sol p'és vidre d'una finestra sensa trencar-lo.

S'ànima de Cristo, unida a sa divinitat i separada des dels qui jaia dins sa tomba, *davallà a los inferns*, com deim an es *Credo*. ¿Quin lloc era aquest? No l'infern, des que morien en pecat mortal, ni el purgatori, ni els *Llims*, lloc destinat a les ànimes dels infants, morts abans de tenir us de raó, just abso del pecat original, sino que aquests *inferns* o llocs inferiors i soterranis a on davallà s'ànima de Cristo, era lo que anomena l'Escriptura el *Si d'Abraham*, lloc d'espera per Abraham i pels qui en la fe d'aquest patriarca eren passats d'aquest mon a l'altre ab gràcia i amistat de Déu. Jesús consola aquelles ànimes que, privades de sa visió beatifica, anyoraven s' hora de sa seva lliberat i glorificació, fent-los a sobre sa victòria, alcansada, damunt el pecat i l'infern i que es dia de la seva Ascenció pujarien ab Ell an el reine de la Glòria immortal.

Es dissapte de Pasco hem de fer companyia a la Verge Mare que està en tristíssima soledat per sa mort i enterrament de son Fill estimadíssim; veiem ran de sa tomba de Jesús i ploreu els nostres pecats, causa de sa seva mort. Accompanyem ab esperit s'ànima de Cristo davallada an el *Si d'Abraham* per consol dels sants Pares qui l'estaven esperant.

Es dia de Pasco de bon matí anem a veure sa tomba del nostre Salvador, anem hi, ab ses tres enamorades Maries que hi aniran ben prest per esplaiar es seu cor; les diven *Maria Magdalena o de Magdala, germana de Marta i de Llatze*, que el ressuscita Jesús, i *Maria Cleofà*, desnom des seu espòs i mar de l'apòstol St. Jaume el menor, i segons alguns escriptors, mare també dels apòstols St. Simó i St. Judes Tadeu, i *Maria Salomé*, mare de St. Juan Evangelista, es deixeble estimat, i de Sant Jaume, patró d'Espanya, conegut p' es nom de *el major*, per esser més vei que s' altre apòstol des mateix nom. Ploreu com elles sa mort del Bon Jesus i llavoreu sentirem, com sentirem elles, sa veu de l'àngel qui mos donarà sa nova alegríssima de sa seva resurrecció: «Resurrexit, non est hic! ·Jesus ha ressucitat, ja no es aquí!» I veurem cumplides al peu de la lletra les paraules del profeta Isaïes: «Et erit sepulcrum ejus gloriosum: i sa seva tomba resplendirà de glòria.

PERE DOMÈNGE, pre.

La Passió i Mort del Bon Jesús

entre el Poble

Són moltes les cançons que es Poble ha compostes damunt la Passió i Mort del Bon Jesús. Vetaquí les que hem pogudes replegar:

Cànsones

Cristo suava sanc santa
dins l'Hort de Getzemaní
com Judes lo va trair,
conforme l'aurà canta.

Servir-me dius que no pots?
Jo dic que no'm vols servir?
pensa en lo que vaig patir
com me daven els assots

Una corona d'espines
an es cap li han posada
¡O anima tan ingrada!
com tan poc ton Deu estimes?

Voltros dones no sabeu
quin és lo meu estimat,
Va morir a una creu,
que es Cristo crucificat,

Dones, no compreu mirai;
i, si'n teniu, trencau-lo,
que no hi ha millor mirai
que és la Mort i Passió.

Bon Jesús, a una creu
per mi volguereu morir.
Si no vos se ben servir,
¿quin càstic me donareu?

Pensar bé que m'ha criada,
també que m'ha redimida,
i per mi donà la vida
damunt una creu sagrada,

Amigues meues, seguieu!
si volen venir amb mi.
Anirem a Jesucrist,
que per totes va morir.

Com vos mir a una creu,
ja no tenc talent ni gana,
¿Quin possible és que jo us ama
conforme vos mereixeue?

Si lo teu cor molt repugna
i dius que no'm pots servir,
pensa en lo que vaig patir
fermat a una columna.

Bon Jesús en creu estàveu,
vos rebatién es claus,
i vos jugaven a daus
sa túnica que portaveu.

No vos faltaren, Senyor,
molts de falsos testimonis,
tots eren com a dimonis
contra vos, mon Redemptor.

Es dijous Sant a la Cenya
Cristo va fer testament
d'un menjar que s'anomena
lo Santissim Sagrament.

La flor de la Passió
Es una flor ben redona,
significa la corona
que dugué Nostro Senyor.

Glosats i Codolades

Codolada del Senyor Meu Jesucrist (I)

¡O Seuyer meu Jesucrist
omnipotent!
dau-me bon enteniment
per porer considerar

de quin modo n'he d'obrar
per a salvar-me,

per que jo no puga errar-me,
perque sé que es perillós.

Senyor, jo confi en vos
que m'aidareu,
també que'm corregireu
si vaig errada.

An aqueix mon som posada
per vostron servici
fins el dia del Judici,

que m'heu de judicar

i res vos poré amagar.

Dau-me adjutori
que me venga a la memori
de vostra Encarnació,
io dolissim Redemptor!

que l'obrà l'Esperit Sant
an aquell mateix instant

que Maria us concebè
dins son sacratíssim ventre.

No hi cabia de contenta
la nit santa de Nadal,

que vos pari
dins una pobre boval;

vos adora
amb St. Jusep gloriós

i els sants pastors
adins la cova.

Amb escriptura se troba

que foreu circumcidat.

Reis d'Orient

vengueren molt promptament

per adorar.

Una estrella els e guia

fins que foren arribats.

Se'n vengueren carregats

d'encens, de mirra i d'or

per oferir-vos, Senyor.

Coranta dies teueu

com foreu representat

an el bon vell Simeó,

Replegada a Manacor de diferents dones

velles, fa molts d'anys.

Trenta tres anys
an aqueix mon visqué
i aquí morigué
per nosaltres pecadors.
Contemplem aquells dolors
de l'Hort de Getzemaní,
com Judes el va traïr
per trenta diners.

Aquells jueus mentiders

se'n van a Pilat,

Pilat ha manat

que l'assotassen.

No volia que l'enclavassen,
deia que no hu mereixia.

Considerau, mos germans,

els treballs grans

la pena i dolor

que senti lo Redemptor

an aquella hora.

Los soldats se fan enfora
per comensar-lo a assotar;

i n'hi varen carregar

passat de cinc mil d'assots

amb xiplines i garrots

fins a desxobrir

moltes de costelles,

oscos, nyiris i canyelles;

també li varen obrir

venes an el Bon Jesus.

I, com no pogueren pus

d'enrabiat,

criidan aquells malvats:

/Senyor Pilat crucificació

a Jesús de Nazaret!

Un gros pesar.

Jesús va experimentar

com lo coronen d'espines.

Setanta dues fonts vives

des cap li feran brollar,

i n'hi varen carregar

una creu de greu turment

i molt pesada

i va dir: ¡O creu amada!

fé't ensa!

trenta tres anys hi ha

que jo t' cercava,

i ara t'ets topada amb mi,

que me'n tenc d'ana a morir

amb la teua companyia.

Los jueus amb gran forta

en terra el varen tirar,

El Senyor tot desmaiat

i acabat

no se poria aixecar.

Així mateix arriba

al munt Calvari.

Allà li fonc voluntari

el deixar-se enclavar,

sensa paraula gastar

ni la seu boca obrir,

sinó que va' obeir

lo que's jueus li digueren.

Com enclavat lo tengueren,

i que alsaren l'estàndà

per que el poguessent mirar

los que estaven de present,

el Senyor gran set tingué

i beure va demanar;

i maleits li varen dar

fel i vinagre.

Considerau quina paga
mereixia aquell malvat!

Com Jesús hagié espirat

el seu cos en creu quedà,

i l'ànima davallà

a los inferns.

Amb lo seu poder immens

tregué d'allà los Sants Pares

que tant de temps esperaven

lo seu sant adveniment.

Triunfant i gloriós

resucità al tercer dia,

a los celcs després puja

i allà seu, Totpoderós

a la dreta de Deu Pare.

Senyor, amparau-mos ara

i sempre fins a la mort,

i no mos deixeu morir

que tots es nostros pecats

no mos hageu perdonats.

Jesús, Jusep i Maria

així sia,

Amén.

La quarta creu s'anomena

que es a casa del fuster

allà on feren les cordes

per fermar Deu vertader.

Volen-lo crucificar.

Los passos de Jesucrist

anem-los a vestir.

La quinta creu s'anomena

que es a casa del fuster

allà on feren les cordes

per penjar Deu vertader.

Volen-lo crucificar.

Los passos de Jesucrist

anem-los a vestir.

La sexta creu s'anomena
que tan fort penava
per a morir,
i amb un plant comensà a dir:
—O amat Fill
jo clar espill!
jo llum del mon!
jo profeta i sant!<br

A les dotze el dugueren a Anás.
A la una a Caifás.
A les dues fong escarnit i escopit dels jueus.
A les tres li posaren falsos testimonis.
A les quatre el negà St. Pere.
A les cinc s'aplegaren los jueus per condemnar-lo.
A les sis el portaren a Pilat.
A les set Pilat el remeté a Herodes.
A les vuit Herodes el tornà remetre a Pilat.
A les nou fong cruelment assotat.
A les deu el coronaren d'espinas.
A les onze portava la creu al coll.
A les dotze l'enclavaven.
A la una la beguda de fel i vinagre li daren.
A les dues comanà sa mare a St. Juan i son espírit an el Pare Celestial.
A les tres va expirar.
A les quatre el davallaren de la creu.
A les cinc l'enterraren.
Ja és mor Cristo nostre Redemptor
Feis-mos la gràcia, Senyor,
que guanyem trecents corants dies de perdó
resant el Rellotge de Cristo
amb bona devoció. Amén.

5.

Els Passos glosats¹

La primera Estació,
vos llegiren la Sentència,
i vos, Pare de clemència,
amb tanta de paciència
obrireu la portafossa².

A la segona, abraçareu
la creu de tots amb amor,
i tu't queixes, pector,
d'una que te'n carregaren?

La tercera Estació,
fong la primera caiguda;
fong grossa la semibatuda
dels mals ministres, Senyor.

La quarta, topen sa Mare
que anava son Fill cercant
amb un gran dolor i plant,
que n'ha perdut Fill i Pare.

La quinta, Mon-Cirineu
venia de treballar,
i aquí lo varen llogar
per ajudar-li a portar
la Creu, no sé per quin preu.

La sisena Estació,
sorti una dona honrada
Verònica anomenada,
d'una teviola armada
per aixugar la suor
de Cristo Nostre Senyor.

Amb tres dobles la posà
per aixugar-le-hi millor:
i a cada banda quedà
vostra figura, Senyor.

Ella et, aens a fregar
per veure si se'n nirà,
per que, si Gamos, venia
no la pogués castigar.

Gafal' ribell en les mans,
tira l'aigo a un recò,
i principià el Senyor
una parra allà amb tres grans.

Gamos va esser qui portà
los tres grans an el Senyor
de calop, i lo seu cor
aqui forsa va cobrar
i tot d'una va exclamar:
—Per aquest gran benefici,
Gamos, que en mi has obrat
tu serás anomenat,
tres vegades a la missa⁽¹⁾.

La setena, no poguereu
casi eixir de la ciutat;

¹ Replegada a Manacor de diferents persones. Son molts que saben el tres que posam. Les altres sis «Estacions» a la fi les hem pogudes trobar.

² Processó.

(1) Naturalment que el poble no diu an-qui endret de la Missa anomenen tres vegades aquest Gamos. Jo crec que dugueren donar peu en aqueixa cançó les expressions del Gloria in excelsis de la Missa: Glorificamus te, Gratias agimus tibi, i llavà aquell verset preliminar del Prefaci, que diu Gratias a gamus Domino Deo nostro.

Já's sab que la manera antiga de pronunciar el llatí donava a la u àtona un so ben acostat a la o; i així veia que la gent, en lloc de dir Sanctus i Corpus, diu: toquen Santos i el Corpos. Així se pot explicar lo que diu aqueixa cançó.

vos sentieu tan cansat,
segona volta caigüereu.

A la vuitena trobareu
a un crever de camí
dones i els vareu dir:
Filles de Jerusalem,
no plorau sobre de mi,
plorau sobre de vosaltres
que és causa que'm veis aquí.

La novena Estació,
fong la tercera caiguda,
fong grossa la semibatuda
des nostros pecats, Senyor!

La desena Estació,
vos rebatiens es claus.
Quant, Jesús, en terra estàveu,
i vos jugaveu a daus
la túnica que portaveu

A l'onzena Estació,
catorze passes contades,
Jesús meu, vareu portar
aqueell sagrat Estanda,
posat a's mig de dos lladres.

La dotzena Estació,
El Bon Lladre respondéu,
que també estava enclavat:
—Deu meu, vos qui heu perdonat
els qui us han agraviat,
perdonau-me a mi també.
Aquí respondéu el Senyor:
—Avui seràs a la glòria
amb mi, lo teu Redemptor.
I expira lo Salvador,
cantant damunt tota victòria

6.

La Mare de Déu i la senyora del Pilat⁽²⁾

Com va esser adins l'entrada
Maria d'aquell casat,
ca veure que trejal cap
la senyora de Pilat
an el balcó que guaitava,
i a eshores se mirava
el pobret sentenciat.

Maria la saluda:
—Deu la guar, senyora mia!
Molt prest li va demanar
quina novedat tenia.

—La novedat que jo tenc,
senyora, jo hi diré,
que el pobret presoner
n'és un sol fillet que tenc,
i pateix injustament,
màcula neguna té.

Senyora, jo som vinguda,
si fos possible alcapsar
amb vostron marit parlar
i jo porer-li contar
lo gran dissort que he tinguda.

—Senyora, jo hi puc anar.
Servir-la molt poc me costa;
i li duré la resposta
de tot quant ell me dirà.

Se'n hi va i diu: —Espós meu,
jalertau que hi ha indicí
de que duis an el suplici
el verdader Fill de Déu!

Ell respondéu: —O esposa mia!
de lo que m'heu suplicat
no pot esser alliberat
el pobre sentenciat!
Que si'l mal Rei ho sabia,
de jutge me llevaria,
i jo que també seria
semblansa d'ell castigat.

Anau a la seua mare;
de part meua li direu
que la sentència és firmada,
que que ha de mori a una creu.

Com la seu venir Maria
amb llàgrimes an els ulls,
li va dir: —Senyora mia,
quina notícia me duís?

—La notícia que li duc,
no la hi voldria donar:
que ell no pot alliberar
lo vostro fill benvolgut.

Mon espós Pilat ha dit
que la sentència és firmada:
Anau, carinyosa mare

(2) Replegada també a Manacor de gent vella.

tot trista i desconsolada!
¡Pensau que no l'heu parit!

Com Maria se'n va anar,
pega un cop fort de mans:
—Mares que teniu infants,
tan-si són petits com grans,
veniu a aidar-me a plorar!

7.

La cena (1)

Cristo va fer un dinar
de viandes regalades
per mans d'àngels aguafades,
pero Ell no'n va menjar,
posant-se a contemplar
les penes aparellades
per on via de passar.

Quins eren los convidats
que el Senyor en taula tenia:
les històries mos ho diuen:
los seus deixebles amats.

Mentre que estaven an taula
St. Pere depart cridà
i li va manifestar
esta penosa paraula:

—Pere, ten-ho dins tot pit:
un de vosaltres sera
que aquesta nit me vendrà
an el meu destinat.

—Qual serà aqueix, mon Mestre?
Mal farà el facineros
que cometrà contra vos
tan riguerosa sentència.

—Pere, aquell qui posara
la mà primer an el plat,
aqueell serà l'arriscat
que aquesta nit me vendrà
i a tu't succeirà
que abans de lo gall cantar
tres voltes m'hauràs negat.

Judes va esser el primer
que posà la mà an el plat.
St. Pere tot retirat
an el Bon Jesus digué:

—No sé com se puga fer
aquest tan gros atentat.

Molt bé sabia el Senyor
qui l'havia de traïr,
emperò no hu volgué dir
per que no pogués tenir
St. Pere alguna rancor.

8.

El Bon Jesus davant Herodes

Com Pilat se va enterar
de que'l Bon Jesus sortia
de Nazaret, ja l'envia
a Herodes que és Rei d'allà.

Herodes va estar content
de què li vengués davant
el Bon Jesus esperant
veure-li fe algún portent.

Herodes li preguntava
preguntava amb so cor fret,
i el Senyor per son secret
resposta no li tornava.

Com no'l pogué fer parlar
amb tant com el preguntava,
allà on ell desitjava
tant sentir-lo, va exclamar:

—Com veig tanta beneitura,
això que vos dic fareu:
vui i man que'l vestigueu
d'una blanca vestidura.

Una vestidura blanca,
Deu meu, vos varen posar,
de bòtja varen tractar
vostra persona tan santa.

Això si, Deu meu amat,
que es un pas dolorosissim
que lo vostro cos santissim
com un boig sia tractat.

Herodes din eufàdic
an aquella concurrencia:

(1) Replegada també, com totes les altres que segueixen, a Manacor de diferents dones velles.

2 No consta res d'això dins l'Evangeli.

Tornau-lo-vos-ne a Pilat
per la més cruel ofensa,

i que li firm la sentència
de morir crucificat;
que ve d'Herodes manat,
i no hi ha pus paciència.

Els assots i la corona d'espinas

Quant se va trobar Pilat
a davant el Bon Jesus,
seya veure tot confus
i diu: —Vaja un desbarat

Sentencia no puc dictar
an aquest senyor tan noble;
han d'esser les veus del poble
que l'han de sentenciar —

Corrien per la ciutat
aqueells jueus mentiders,
com a lleons carnissers,
i portaven més procés
contra vos, mon Deu amat.
I tots cridaven: —Justicil
Sr. Pilat, crocifici
a Jesus de Nazaret!

Pilat, com tal cosa veu,
pensa si l'assotarien
i així l'alliberarien
de mirar a una creu.

Llavor Pilat los va dir
si'l volien assotar,
i respondueren que sí:
—Que prest, cert, ha de morir
de la nostra propia mà.

La culomba aparellaren
per dur-li lo trist combat,
i amb tanta de crueldat
alla tan fort l'assotaren.

I li deien: —Ecce-Homol
Mire't ara com te trobes!
són ses teues males obres
que t'han posat d'aquest modo.

Aquells infames botxins
vos tenien preparat
espines de jrons marins
per voston puríssim cap.

Seranta dues espines
vos anaren acorant
i totes brollaven sang
com aigua de les fonts活水.

La nineta de sos ulls
estava tan mal-tractada
d'espines i subjectada
més que el blat de bona anyada
com tu, segador, lo culs!

Aquell grupat de traidors
per metre vos varen dar
una canya en vostra mà
per fer més burla de vos.

Dissapte Sant

§ 1

Es foc-nou i es ciri-pascal.

L'Ofici des Dissapte-Sant és tal volta
es més poètic, pintoresc i interessant
de tot l'any, i amb tot això és des
més poc concorreguts, perque la gent
va atrafegada en so fer ses panades,
robolis i crespells o bé ja estan una
mica oficiats amb tanta de cosa com
e-hi ha a ses esglésies el Dijous i el
Divesres; i és en bona veritat una llàstima
que no hi vagen més es feels an
aquest Ofici.

No porem resistir la tentació de do-
nar-ne una idea, breuissima per no
allargar massa sa contarella.

Aquest Ofici és es més llarc de tot
l'any perque altre temps el deien en sa
nit i durava del dissapte hora-baixa
fins sa dematinada des Dia de Pasco.
Després l'Església, per major comoditat
dels feels, va dispondre que el di-
guessen al dissapte demati.

El solet comensar devers les set i
mitja. Lo primer que fan ets escolans
es vestir ets altars que'l Dijous Sant
despuieren; pero iben alerta a encen-
hi cap candela! Diuen an el chor
Prima, Tercia, Sexta, i Nona resades;

i surt tota la Comunitat cap a fer sa cerimònia d'encendre es foc-nou. D'una pedra foguera, pegant-hi amb un foguer o ganga de ferro, fan sortir espries, i amb elles encenen esca i estopa i llavò carbons; i amb això ja tenen es foc-nou.

Se'n van a s'entrada de l'església, i davant sa porta beneeixen es foc-nou i llavò cinc grums d'encens, amb unes oracions lo més garris. Mentre beneeixen es grums d'encens, s'escola posa es carbors encesos dins s'encenser i hi tiren encens molt de sa barqueta. Amb això apaguen tots es llums de dins l'església, per denotar que amb la Mort del Bon Jesús s'acabà s'Antiga Llei, simbolizada p'és foc perpetual que hi havia sempre dalt l'altar del Temple de Jerusalem, i es foc-nou denota el Bon Jesús, Llum del mon, fora del qual tot es fosca i gel an aqueix mon i a l'altre. Per això, des foc nou encenen després totes ses candeleles i ses llanties, que representen es creents, es feels, tots es qui tenen fe de Deu, que componen l'Església.

Apagats tots es llums de dins l'església, e-hi entra la Comunitat, fent la capa es Celebrant. Es subdiaca va davant davant amb sa Creu i darrera ell es Diaca amb una canya que an es cap damunt del aficades tres candeleles. Tot d'una que son dins l'església, se retorna tothom; es Diaca tomba sa canya i un escolà li encén una de ses tres candeleles que hi du an es cap damunt; i la hi encén amb una altra que abans l'ha encesa an es foc-nou. Llavò es Diaca addressa sa canya, s'agenoia i canta *Lumen Christi* (Llum de Crist) i el chor respón: *Deo gratias! (gracies a Deu!)*

Segueix tota sa processó capenvant, i a's mig de l'església se returnen, es Diaca torna tombar sa canya, i s'escola *zas!* li encén una altra de ses tres candeleles que du aquell an es cap de sa canya, i també la hi encén amb sa que du encesa des foc-nou; es Diaca addressa de bell fresc sa canya, se torna agenojar, i canta per segona vegada: —*Lumen Christi!* el chor respón tot d'una: *Deo gratias!*

Segueix endavant sa processó; i, quant són davant l'altar-major, tomba es Diaca sa canya per tercera vegada, i un escolà *zas!* ja li ha encesa sa tercera candela des cap de sa canya, amb aquella altra encesa an es foc-nou; es Diaca addressa sa canya, s'agenoia i canta per tercera volta *Lumen Christi!* —*Deo gratias!* respón el Chor.

I encenen aqueixes tres candeleles una darrera s'altra per denotar que sa llum de sa Fe que el Bon Jesús va dur an el mon, no se va encendre per tot cop en sec, sino poc a poc, ara a una banda, ara a s'altra.

A les-hores es Diaca dona sa canya a un escolanet i pren es llibre d'ets Evangelis; i amb aquell escolanet, i es subdiaca que du sa Creu, i s'escola que du s'encenser, i un altre escolanet que du dins una barqueta es cinc grans d'encens i un altre que du es *ciri-pascal*, que sol esser a la Sèu com sa camada gruixat, i cap adamunt sa trona! I allà canta una espècie de *Prefaci* que's diu *s'Exultet*, molt llargut, pero sa cosa més poètica i corprendora sobre es Misteri de sa Resurrecció del Bon Jesús. Canta qui canta, arriba a un punt que afica en forma de creu es cinc grans d'encens an es *ciri-pascal*. I ja torna esser partit a cantar, i encén aquell *ciri* amb una de ses candeleles de sa canya, i llavò ets escolans e-hi encenen blens, i cap a encendre-hi ses llanties de l'església! per denotar que sa Gracia i sa Doctrina de Cristo que es *ciri-pascal* representa, va encendre de fe s'enteniment i de gracia es cor d'ets Apòstols, i de totes ses ànimes feels que hi ha hagudes, e-hi ha i hi haurà, resultant-ne s'Obra Mestra de sa Ma de Deu: l'Església Catòlica.

Aquí s'acostuma a diferents pobles de deixar ets escolans una candela encesa a's mig de l'església, per que es

qui hi vagen a cercar es *llum-nou*, e-hi puguen encendre i anar-se'n. —Anar a cercar es *llum-nou* es cosa de s'al-lotea, que hi compareixen amb un llum d'encreus, apagat com se suposa, o amb una candela sensa encendre; i encenen es llum o sa candela an aquella candela des mig de l'església, i tot d'una la apaguen; llavò tornen encendre i apaguen de bell nou, fins que encenen per tercera volta, i ja no apaguen, sino que se'n van cap a ca-seua, cridant p'és carrer amb tota quanta veu se poren treure: —*Es llum nou! es llum-vei! Es llum-nou! es llum-vei!*

Com la gent sent aquells crits, surten dalt es portal amb un llum o candela i cap an aquella al-lotea! per que los deixin encendre i prendre es *llum-nou*. I encenen an es *llum* que du s'al-lotea de l'església, i així s'escampa per tot es poble es *llum-nou*. Això fan, poc sà poc llà, a St. Juan, a Porreres, a Campos, a Santanyí, a Felanitx, i sens dupte a altres viles; i altre temps se devia fer per tot Mallorca; hi gosariem qualsevol cosa de missions.

§ 2.

Profecies, bendició de ses Fonts de Batisme, i rentades de cara amb s'aigo-nova.

Es Diaca arriba a acabar sa seu cantada, davalla de sa trona i cap a l'altar! an es costat des Celebrant, que ja ès partit a dir an es Missal s'enfilai de profecies que hi ha, dotze, en memòria des dotze Apòstols; i darrera cada profecia canta una *oració*, el chor li respon, i *halà* una altra profecia! i llavò s'*oració* corresponent, i així de d'allà fins que les s'ha fetes seues totes dotze. Es Celebrant diu petit aqueixes profecies, pero an el chor les canten, aviatet aviatet, això sí, perque no n'hi ha casi cap que patesca de curta, i moltes passen la mida de llargues; i es Celebrant, per dir s'*oració* de cada una, espera que an el chor acabin sa profecia.

Llests de ses dotze profecies, se'n van en processó Celebrant i Ministres amb tota la Comunitat canta qui canta i sa Creu i es cirials i es *ciri-pascal* encès davant davant cap a ses Fonts de Batisme. E-hi arriben i comensa sa bendició de s'aigo-nova per batiar tot aquell any fins a s'altre Pasco que vendrà. Aquí ès es celebrant que du casi sempre la veu, i vos assegur que s'ha de donar un mai de cantar, que no son tot berbes; de manera que, si no'n vol sortir nafrat, s'ha de posar sa garmella a bon lloc, vui dir, que hi ha de tenir molt de compte a no fer-ne sortir massa de veu tot d'una, si vol que li basti per tota sa cantada que ha de fer. Tot cantant amb sos uis clavats an es llibre, vé un punt que amb sa mà fa una creu dins s'aigo de banda a banda de Fonts. S'aixuga sa mà amb una tavaiola, i reprèn es cant, fins que aviat torna posar sa mà damunt s'aigo, canta una altra mica, i llavò hi fa tres creus part-damunt; i després afica sa mà dins s'aigo, i en decanta una grapa cap a tramuntana i una cap a migjorn, una cap a llevant i s'altre cap a ponent, per denotar que no ha de romandre banda ni recò del mon a on no arrib el Sant Batisme. S'aixuga sa mà, i ja torna seguir sa cantarella, fins que s'acala dalt ses Fonts i hi fa tres alens damunt en forma de creu, demanant a Deu que beneesca aquella aigo.

Llavò agafa es *ciri-pascal*, i l'affica dins ses Fonts: primer una mica idemana cantant que davallí dins aquelles Fonts sa virtut de l'*Esperit-Sant*. Treu es *ciri-pascal*, i tot d'una le hi torna enfonyar, més que s'altra vegada, cantant lo mateix. El torna treure, i llavò *zas!* le hi torna enfonyar fins que pega an es fons de ses Fonts, demandant amb so cantic que hi davallí sa virtut de l'*Esperit-Sant*. Torna fer tres alens dalt ses Fonts, treu de tot es *ciri-pascal*, i segueix canta qui canta fins que arriba a acabar.

A les-hores es capellans prenen d'aquella aigo i en beneeixen la gent, i ets escolans en treuen gerres per posar dins ses piques des portals de l'església, que estan sensa desde el Dijous Sant, i llavò per sa gent que hi sol haver allà que en demanen, i per anar a fer es *Sol-Pas* per dins la vila i per foravila, beneint totes ses cases.

Llavò es Celebrant agafa s'ampolla de s'*Oli consagrat des catecúmens* que el Bisbe consagra a's Dijous Sant, i n'aboca en forma de creu dins ses Fonts; després e-hi aboca, també en forma de creu, del *Sant Crisma*, que també el consagra el Bisbe a's Dijous Sant.

I que fa llavò es Celebrant? Agafa s'ampolla de s'*Oli* i sa des *Crisma*, destapades i en torna abocar a la una dins ses Fonts en forma de creu; i llavò remolca ben remolcada amb sa mà s'aigo aquella a fi de que se mescl bé amb s'*oli des catecúmens* i amb so *crisma* i fassa tot un cós.

Fet això, ja hi poren batiar; i n'hi ha que creuen que's primer infant que hi batien, llavò en morir-se, està set anys sensa entrar en corrupció. Per això es qui tenen infants a batiar, s'afanyen a dur-los-hi, creguts de que va millor amb ses *aigos-noves*.

Es un desbarat i no puc gran es creure que ses *aigos-noves* hagen de tenir més virtut tot d'una que després: tenen sempre sa mateixa. ¡No'n mancarà altra que no fos així!

Quant treuen de ses Fonts aquelles gerres d'aigo beneïda que hem dit, s'hi abocaun un esbart d'al-lots i d'al-lotes amb pitxers i garretes per dur-se'n d'aquella aigo beneïda, que consideren que ès més bona que sa de ses altres beneïdes, i amb aquella aigo que les aboquen ets escolans, ja son partits correu cap a ca-seua, i en donen an es veinats i coneiguts que los ne demanen; i es major de la casa ès es primer que'n pren, i, un darrera s'altre, tots ets altres; i se'n renten sa cara perque consideren que aquella aigo fa fogir el mal-espírit. Això hu fan a Inca, Binissalem, Artà, Sa Pobla, So'n Servera, Esporles, Felanitx, Lloseta, Lluchmajor, St. Juan, Santa Margalida, Santanyí, Porreres, Llubí, Campos i altres viles. —A Manacor només van a cercar aigo beneïda de ses Fonts de Batisme per posar a sa piqueta des capsals des lit.

§ 3. L'ofici de Glòria

Llesta sa bendició de ses Fonts, entona el chor ses *Lletanies de tots es Sants* i segueix sa processó cap a l'altar-major, i, en esser-hi, es Celebrant i es Ministres s'ajeuuen cara a terra davant l'altar amb sos colzos i sa cara dalt un coixí, fins que van a acabar-ses Lletanies, que s'aixequen, se posen ets ornamentals, es a dir, casulla i dalmàtiques blanques i ets escolans encenen es ciris de l'altar; i a les-hores an el chor entonen es *Kires* i comensa sa *Missa* amb tota solemnitat; i, acabats es *Kires*, es Celebrant entona es *Gloria in excelsis Deo*, i romp l'orga amb tota sa trompeteria, cuidant a fer ui, allà on no l'havien sonada des *Gloria* des Dijous Sant ensà, i engranguen totes ses campanes i campanetes de dins l'església sona qui sona, com a desesperades, i llavò prenen ses missions per elles ses campanes des campanar, i allà repica qui repica, cuidant a estilar-se.

A les-hores sa missa segueix com les altres fins a s'acabata!

Diada de Pasco

¡Al-leluia! Som a's Dia de Pasco; el Bon Jesús ha resucitat triumfant i gloriós per mai més morir. En Barrufet va p'és recons i bat per ses foranes perque es tir li ès sortit per sa culassa, s'arma li ha fet a fetxida; amb sa Mort

del Bon Jesús se creia porer cantar victòria i ès estat ben a s'en-revés: sa victòria completa i definitiva ès del Bon Jesús, Deu, Senyor i Redemptor nostre.

¡Al-leluia! crida tothom, perque el Bon Jesús ja torna esser viu en quant homo, i es sol ja ès sortit tot resplendent a rendir-li homenatge endiumant los céls i la terra i la mar d'unes colors tan vives, tan xelestes, tan xaravel·les, tan garris, tan ben entonades, que per mi retinen ferm, ferm a ses que veurién Adam i Eva per tot arreu abans de caure en sa tentació de menjar de sa fruita prohibida, causa de tots es mal, desgracies, soscaires i desgavells del mon.

¡Al-leluia! ès sa paraula que brolla avui des cor i de sa boca de tothom, considerant que ja ès passada sa tristor i funestat de la Passió i Mort del Bon Jesús i que ara ja ha resucitat el Salvador i per lo mateix tot ha d'esser alegría, goig i gaubansa, perque sa Resurrecció del Bon Jesús ès amb sa seu Passió i Mort tota sa nostra vida, tota sa nostra esperança; per això mos fa a sobre l'Església que sa Festa de Pasco ès sa festa caporal dels cristians, sa festa de totes ses festes. Al-leluia! Al-leluia! Al-leluia!

E-hi ha viles com a Sóller que a trenc d'auba ja surt una banda de música sona qui sona diana p'és carrer i tresca tota sa població, i a certes bandes se'n van estols d'al-lotells i fadrins cantant per carrers i plases:

¡Deixem lo dol! Cantem amb alegria!
¡Anem a donar los bons Pascos a Marial!
¡Deixem lo dol! ¡Cantem amb alegria!
¡Anem a donar los bons Pascos a Marial!

Sa resurrecció del Bon Jesús la celebren per tot amb una processó, a on se topen el Bon Jesús i la Mare de Deu i a les-hores es qui tenen armes de foc dins ses viles les desparen per finestres, terrats i teulades, i tothom canta Al-leluia! Al-leluia!

La Escala

Si vols pujar a la glòria
la Creu d'escala't farà;
si la trobes massa llarga
l'amor te la escursarà;
si la trobes poc segura,
lo Mestre que l'aixeca,
per donar-li més fermesa,
de mans i peus s'hi clava.
No digues pas que ès estreta
puix, tot un Deu hi puja,
quedant-se al cim de la Escala
sols per donar-te la m...
JACINTO VERDAGUER, pre.

Notícies de Manacor

Sa Processó des Dotze Sermons anà molt bé, assistint-hi es nostro Magnífic Ajuntament.

S'anyada pinta benet, però a redols. Ja començen a veure rotevi.

D'amelters n'hi ha que ja fan quetxa, sobre tot es desmais; són es qui d'uen més xètiga.

A ses oliveres les son caigudes ses fulles un poc massa.

Ses vinyes treuen primet, i són pocs es reims que apunten.

Ses figueres treuen molta de toria; són ets arbres que fan més bona,

Sa processó d'ui (Dijous Sant) sortirà de la Parroquia a les vuit.

¡A visitar ses cases-santes teniu ses feines o manacoris!

Demà (Dijous Sant) sortirà sa processó, després de s'adoració de la creu, come rogativa per que s'acabi sa guerra, com més prest millor.

A l'església de St. Vicens Ferrer es dia de Pasco començaran ses Coranta-Hores del Roser, predicant-hi el Rt. P. Prior i el P. Robert.

El Sr. Bal le fa a sobre que es pobres que vulguen dinar de franc sa Segona Festa de Pasco, vagen a apuntar-se abans de diumenge.

Es Frares Dominics volen celebrar enguany amb gran solemnitat sa festa de Sta. Catalina de Sena, que serà es dia de l'Angel.